

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu

JUDr. Adriána Vaška, PhD.

v habilitačnom konaní

na tému „Spravodajské informácie v trestnom konaní“

**na získanie vedecko-pedagogického titulu
docent v študijnom odbore : *trestné právo***

Rozhodnutím predsedu Vedeckej rady Právnickej fakulty UMB v Banskej Bystrici pána doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michala Turošíka, PhD., číslo záznamu: PrF/2741/2021, číslo spisu: PrF/1082/2021/108-PVV zo dňa 10. 11. 2021 som bol podľa vyhlášky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v platnom znení, podľa Smernice UMB č. 1/2013 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a so súhlasom Vedeckej rady Právnickej fakulty UMB zo dňa 09. 11. 2021 vymenovaný za oponenta habilitačnej práce JUDr. Adriána Vaška, PhD. na tému „*Spravodajské informácie v trestnom konaní*“.

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce :

Z hľadiska zvolenej témy habilitačnej práce možno uviesť, že habilitant si zvolil aktuálnu bezpečnostno-právnu tému. Predložená habilitačná práca sa zameriava na teoretické a aplikačné kontexty spravodajských informácií v trestnom konaní s dôrazom na ich využitie v dokazovaní. Obsahom práce sú otázky spojené s vymedzením pojmov spravodajská činnosť, spravodajská informácia, subjekty spravodajskej činnosti a príslušná legislatívna úprava. Ďalej sú skúmané otázky charakteristiky trestného konania a dokazovania v Slovenskej republike, zákonnosť, prípustnosť a účinnosť dôkazov. Z hľadiska aktuálnosti tak ide o veľmi aktuálnu a zaujímavú tému, ktorá si neustále vyžaduje pozornosť odbornej spoločnosti.

Cieľ habilitačnej práce :

Hlavným cieľom habilitačnej práce je preskúmať aktuálnu právnu úpravu trestného konania a spravodajskej činnosti s dôrazom na možné využitie výsledných produktov spravodajskej činnosti vo forme spravodajských informácií v trestnom konaní, s dôrazom na dokazovanie. Habilitant vychádza z predpokladu, že aj súčasný právny stav umožňuje, za dodržania zákonom stanovených podmienok,

využitie spravodajských informácií v rôznych štádiách trestného konania a taktiež je možné ich pripustiť ako dôkazy v trestnom konaní. Vzhľadom na zvolenú špecifickú oblasť skúmania uvádza, že problematike využitia spravodajských informácií v trestnom konaní sa venuje na Slovensku len malá časť odborníkov z oblasti trestného práva a bezpečnostných vied. Pri hodnotení možno konštatovať, že habilitačná práca po obsahovej stránke predpokladaný cieľ splnila.

Metódy habilitačnej práce :

Voľba vedeckých metód skúmania problematiky je nepochybne správna. Pri spracovaní habilitačnej práce autor vhodne využil najmä metódy analýzy, syntézy, indukcie, dedukcie. Aplikovanie zvolených metód nasvedčuje tomu, že habilitant vedecké metódy dostatočne ovláda. Vedecké metódy spracovania habilitačnej práce sú nástrojmi poznávania a pri ich výbere rozhoduje kritérium primeranosti, teda výber metódy závisí od predmetu a cieľa poznávania a skúmania. Metodika práce a metódy skúmania spravidla obsahujú charakteristiku objektu skúmania, pracovné postupy, spôsob získavania údajov a ich zdroje, použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov. Využitie vedeckých metód sa prelína takmer v každej kapitole oponovanej habilitačnej práce. Voľba metód a ich následná aplikácia, v kontexte jasne premyslenej metodiky postupu, viedli k vytvoreniu habilitačnej práce, ktoré je, podľa môjho názoru, mimoriadne zaujímavá, a najmä pre odbor Bezpečnostné vedy, ale aj odbor Trestné právo potrebná a ďalej rozvíjateľná, pričom habilitant obohacuje nielen problematiku charakterizovania právnej úpravy. I keď práca má z hľadiska použitia najmä obsahový charakter odboru bezpečnostné vedy, resp. bezpečnostno-právna ochrana osôb a majetku, je pre odbor trestného práva aj takáto problematika zaujímavá a pre skúmanie súvisiacich a príbuzných vedeckých disciplín aj potrebná. Autor aplikoval aj iné viaceré metódy vedeckej práce, ako metódu odbornej analýzy, historickú analýzu, ako aj formálno-právne metódy. Bez akýchkoľvek pochybností sme používali aj ďalšie logické operácie, predovšetkým – analýzu, syntézu, zovšeobecnenie, analógiu atď. Vyústením snaženia habilitanta je formulácia zovšeobecnení, odporúčaní, podnetov a trendov, obsiahnutých v takmer každej kapitole, ktoré sú podnetom pre ďalšie skúmanie.

Formálna stránka habilitačnej práce :

Habilitačná práca JUDr. Adriána Vaška, PhD. je spracovaná na dobrej teoretickej, odbornej a pojmovej úrovni. Uvedenú skutočnosť možno konštatovať vo vzťahu ku charakteristike predmetu a obsahu zvolenej témy vrátane záverov, ku ktorým autor dospel. Uvedený spôsob spracovania sa odvíja aj od formálnej úpravy vychádzajúcej zo štandardu „STN 01 6910: 1999. Pravidlá písania a úpravy písomností“. Habilitačná práca spĺňa všetky formálne náležitosti obsiahnuté vo Vyhláske č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v platnom znení a Smernice UMB č. 1/2013 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Z formálneho a jazykového hľadiska je habilitačná práca teda spracovaná na požadovanej úrovni. Z prehľadu použitej odbornej literatúry a literárnych prameňov, ktorými autor z podstatnej časti argumentuje vyplýva, že pre účely spracovania habilitačnej práce preštudoval v rámci dostupnosti primerané množstvo na vec sa vzťahujúcej slovenskej, resp. zahraničnej literatúry, právnych predpisov a internetových zdrojov. Autor v zozname bibliografii (použitých prameňov) prehľadne rozdelil zdroje z ktorých čerpala poznatky. Dodržal odporúčaný typ písma (Times New Roman) ako aj veľkosť 12, pri riadkovaní 1,5, ten je jednotný v texte celej práce; riadkovanie citácií 1,0, veľkosť 10. Technicko-etická úroveň spracovania 201. poznámok pod čiarou je na potrebnej úrovni. V tomto kontexte habilitant dodržal etiku ako aj techniku citovania, teda spôsob etickej normy vo vzťahu k cudzím myšlienkam a výsledkom, ktoré sú obsiahnuté v iných dokumentoch a v použitej literatúre.

Autor správne v práci spája miesta v texte so záznamami o dokumentoch, ktoré sú v zozname použitej literatúry. Každý citát je uvedený presne so všetkými typografickými zvláštnosťami, pričom vyjadruje ucelenú myšlienku a z pôvodného textu sa vybral tak, aby nebol porušený jeho skutočný význam. Pred zvolením citátu autor starostlivo posúdil predchádzajúci a nasledujúci kontext celku, z ktorého bol citát vybraný. Pri spracovaní habilitačnej práce použil i parafrázovanie myšlienok alebo odkazovanie na časti publikácie.

Táto habilitačná práca má štandardnú úpravu požadovanú Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, pričom rešpektuje formálne a citačné kritériá i zásady odkazovania na primárnu a sekundárnu literatúru v zmysle všeobecných právnych predpisov a stanovených požiadaviek.

Zhodnotenie protokolu o kontrole originality :

Pokiaľ ide o tzv. „Protokol o kontrole originality“ zo dňa 25. júna 2021, ten je výstupom zo „Systému na odhaľovanie plagiátov pre potreby slovenských akademických a výskumných inštitúcií“ (ANTIPLAG, kontrola originality), ktorý beží nad Centrálnym registrom záverečných a kvalifikačných prác (CRZP). Autor má zhodu originality 21,92 %, najvyššiu čiastkovú originalitu 2,39 %, čo možno považovať za výborný výsledok kontroly originality odmietajúci akýkoľvek náznak plagiátorstva.

Z uvedeného výsledku kontroly originality vyplýva, že habilitačná práca JUDr. Adriána Vaška, PhD. je originálna, vytvorená pri dodržaní pravidiel práce s informačnými zdrojmi, pričom nenaruša autorské práva iných autorov a nemá charakter plagiátorstva.

Obsahová stránka habilitačnej práce :

Autor prácu systematicky rozdelil do piatich kapitol, v celkovom rozsahu 154 strán. Habilitačnú prácu z dôvodov lepšej prehľadnosti a nadväznosti logickej štruktúry rozdelil do piatich kapitol. Prvá kapitola je venovaná vymedzeniu základného pojmového aparátu spojeného so spravodajskou činnosťou. V druhej kapitole charakterizuje trestné konanie a dokazovanie. Uvádza ich základnú teoretickú a právnu charakteristiku s poukazom na konkrétne ustanovenia Trestného poriadku. Dôkazy v trestnom konaní posudzuje z hľadiska aspektov prípustnosti, zákonnosti a účinnosti, venuje sa aj otázkam samotných dôkazných prostriedkov. Osobitnú pozornosť venuje otázkam absolútnej a relatívnej neúčinnosti dôkazov. Tu by som navrhol pri takto uvedenej téme zvýšenú obsahovú dôslednosť venovať najmä prostriedkom operatívno-pátracej činnosti v zmysle Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore, ich vzájomnej komparácii a využiteľnosti, čo je však iba názor oponenta. Tretia kapitola, s názvom Využitie spravodajských informácií v trestnom konaní de lege lata, je venovaná analýze súčasného stavu v predmetnej oblasti. Oponent kladne hodnotí, že pre lepšiu názornosť uvádza aj kvantitatívny štatistický prehľad využitia spravodajských informácií získaných oprávneným použitím informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní za roky 2018 a 2019. Štvrtú kapitolu venoval priblíženiu právnych úprav otázok prípustnosti spravodajských informácií v trestnom konaní vo vybraných štátoch. V záverečnej kapitole sa pokúsil o zhrnutie získaného poznania s cieľom načrtnutia možných smerov rozvoja právnej úpravy akceptácie spravodajských informácií v trestnom konaní v SR do budúcnosti.

Výsledky habilitačnej práce :

Vedecký prvok habilitačnej práce je zřejmý, týka sa to otázok získavania dôkazov, k čomu napomáhajú spravodajské informácie. Teda skúmanie v oblasti trestného práva spočíva najmä v podpornej problematike, keďže spravodajské informácie a ich problematika nie je súčasťou skúmania

trestnoprávnej vedy, ale odboru Bezpečnostné vedy, resp. Bezpečnostnoprávna ochrana osôb a majetku. Napriek tomu tieto dva odbory nemožno z hľadiska podobných prvkov skúmania odlišiť, keďže práve zisťovanie skutkového stavu sa vykonáva aj prostredníctvom spravodajských informácií, ktoré v zákonom určenom rozsahu môžu mať charakter dôkazu.

Habilitačná práca sa vyznačuje dostatočným teoretickým charakterom využívajúc základné vedecké metódy potrebné pre splnenie cieľa habilitačnej práce. Pri hodnotení obsahovej stránky je dôležité posúdenie jadra habilitačnej práce. Jadro habilitačnej práce je hlavná časť práce a jeho členenie je určené typom práce – na základe vlastného doterajšieho výskumu s využitím vedeckého odborového potenciálu prináša zásadné poznatky alebo teoretické východiská, ktorou sa má dosiahnuť rozsiahla vedecká rozprava, v ktorej sa na základe vedeckého výskumu a s využitím bohatého dokladového materiálu a vedeckých metód rieši zložitý odborný problém – spravodajské informácie. Jadro pozostáva z nadväzujúcich dvoch kapitol (3, 4) a podkapitol, ktorých rozpracovanie zabezpečuje postupné prenikanie do podstaty zákonnej úpravy a využitia spravodajských informácií pre trestné konanie, a to v nevyhnutných súvislostiach a vzťahoch. Jadro tvoria hlavné časti, ktorými sú: súčasný stav riešenej problematiky, cieľ habilitačnej práce, metodika práce a metódy skúmania, výsledky práce. Ide o širokú tému, ktorej komplexnosť spracovania v žiadnej práci by možná nebola. Habilitant zvolil i v nadväznosti na využité metódy a predpokladaný cieľ spracovania úpravu zameranú na charakteristiku a empirický výskum tejto problematiky. Každá habilitačná práca musí obsahovať teoretický úvod, ktorý analyzuje aktuálny stav poznatkov v danej problematike, charakteristiku cieľov, podrobný opis použitých postupov (metód práce, zdrojového materiálu), jadro, dosiahnuté výsledky, ich vyhodnotenie, záver a zoznam použitej literatúry (bibliografiu).

Habilitačná práca má spolu s abstraktom, jadrom práce, záverom, zoznamom použitej literatúry 154 strán, pričom prináša v piatich kapitolách teoreticko-právnu analýzu skúmanej problematiky spravodajských informácií. Habilitant sa tejto téme podrobne venoval a skúmal ju, o čom svedčí bohatý poznámkový a citačný aparát. Vhodným sa javí vlastný spôsob spracovania habilitačnej práce, vnútorná štruktúra piatich kapitol je prepracovaná, autor sa snaží riešiť zvolenú problematiku z rôznych uhlov pohľadov (bezpečnostné vedy + trestné právo procesné), čo dáva habilitačnej práci aspekt komplexnosti. O podrobnom skúmaní svedčí aj bohatý zoznam použitej literatúry (bibliografie), počnúc knižnou a časopiseckou literatúrou, ako aj právnych predpisov a internetových zdrojov, ktoré sa vo všeobecnej rovine viažu k danej problematike a podávajú vo svojom komplexe použitia reprezentatívny obraz o literárnych domácich, zahraničných zdrojoch, z ktorých čerpal JUDr. Vaško, PhD. poznatky.

Habilitačná práca sa vyznačuje aj prvkom dôkladnosti, v tomto kontexte možno oceniť snahu habilitanta JUDr. Vaška, PhD. pri obsahovom spracovaní práce. Členenie práce a logická nadväznosť týchto piatich kapitol a ich jednotlivých podkapitol, ako aj metodologická adekvátnosť sú vyhovujúce. Využitie zdrojov (primárnej i sekundárnej) odbornej literatúry, ako aj kvalita a kvantita ich reflexie je na vyhovujúcej úrovni. Závery práce by mohli byť použité ako teoretický základ skúmajúci problematiku právnej úpravy spravodajských informácií v kontexte odborov *Trestné právo a Bezpečnostné vedy*.

Habilitačná práca je podľa môjho názoru prínosom k výskumu v danej oblasti. Autorka preukázala v tejto oblasti svoje teoreticko-praktické schopnosti zvládnutia témy, dobrý písomný prejav a postreh pri poukazovaní na právnu úpravu *de lege lata* a prípadné postrehy, námety, podnety v rovine *de lege ferenda*.

Habilitačná práca JUDr. Adriána Vaška, PhD. preukázala jeho pripravenosť na samostatnú teoretickú a aplikačnú činnosť, tiež na riešenie teoretických i praktických problémov v danom odbore. V primeranom rozsahu rozpracúva netriviálny teoretický problém, ktorý bol vygenerovaný potrebami praxe.

Habilitant svojou prácou a dosiahnutými výsledkami spracovania preukázal schopnosť spracovať zvolený odborný problém v kontexte s komparáciou, analýzou a s vypracovaním adekvátneho záveru. Habilitačná práca spĺňa z hľadiska dosiahnutých výsledkov požiadavky kladené na kvalifikačné práce v danom odbore.

Vedecký prínos habilitačnej práce :

Pre potreby spracovania habilitačnej práce habilitant využil svoje teoretické vedomosti, názory popredných odborníkov, praktické skúsenosti vyplývajúce z odbornej praxe a vedeckého výskumu, názory odborníkov, ktoré boli publikované v odbornej literatúre a nemalú dávku vlastnej tvorivosti, svojej vlastnej praxe a schopnosti tieto pramene analyzovať a syntetizovať do logicky a štruktúrne definovaných okruhov najdôležitejších problémov týkajúcich sa tohto bezpečnostno-právneho problému. Tejto skutočnosti zodpovedá aj koncepcia posudzovanej práce, ktorá je rozčlenená do piatich kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú.

Habilitačná práca JUDr. Adriána Vaška, PhD. má charakter vedeckej práce, keďže habilitant na základe priebežného vlastného pozorovania a spracovania a s využitím dostatočného dokladového materiálu, ako aj vedeckých metód preukázal schopnosť a pripravenosť samostatne vedecky a tvorivo pracovať v oblasti skúmania bezpečnostno-právnej vedy. Pri takto zvolenej téme habilitačnej práce sa obsahové spracovanie práce poňalo vhodným spôsobom.

Habilitant v práci preukázal schopnosť dostačujúceho stupňa abstrakcie, analýzy a syntézy poznatkov a dokázal, že má dostatočný prehľad a reálnu prax v existujúcej problematike spravodajských informácií.

Habilitant v oponovanej habilitačnej práci preukázal vysokú spôsobilosť a schopnosť využívať tvorivo vedecké metódy práce. Preukázal, že ovláda bezpečnostno-právnu terminológiu a vie ju vhodne využiť pri vedeckom skúmaní. Posudzovaná habilitačná práca spĺňa všetky požadované kritériá pre tento druh práce.

Záver hodnotenia :

- I. Odporúčam habilitačnú prácu JUDr. Adriána Vaška, PhD. na vedeckú a pedagogickú rozpravu pred habilitačnú komisiu a oponentov habilitačnej práce Právnickej fakulty UMB schválených a vymenovaných Vedeckou radou Právnickej fakulty UMB dňa 09. 11. 2021;
- II. Odporúčam, aby v prípade úspešnej ústnej obhajoby habilitačnej práce a správneho a kvalifikovanému zodpovedaniu otázok a pripomienok členov habilitačnej komisie, oponentov, prípadne ostatných účastníkov obhajoby bol JUDr. Adriánovi Vaškovi, PhD. Vedeckou radou Právnickej fakulty UMB udelený vedecko-pedagogický titul "docent" („doc.") v študijnom odbore *Trestné právo*.

V Banskej Bystrici, dňa 18. novembra 2021

.....
prof. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.
oponent